
UNUTRAŠNJA PRAVILA ZA NORMIZACIJU –

3. dio: Izrada i donošenje hrvatskih norma i drugih dokumenata

Zagreb, srpanj 2009.

HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

Unutrašnja pravila za normizaciju – 3. dio: Izrada i donošenje hrvatskih norma i drugih dokumenata

Sadržaj

Predgovor	3
1 Svaha i područje primjene	3
2 Nazivi i definicije	3
3 Razvoj hrvatskih normativnih dokumenata	7
3.1 Poticaj	7
3.2 Planiranje izrade hrvatskih normativnih dokumenata	7
3.3 Opća pravila izrade hrvatskih normativnih dokumenata	7
3.4 Izrada, odobravanje i objava hrvatskih normativnih dokumenata	8
3.5 Posuvremenjivanje hrvatskih normativnih dokumenata	8
3.6 Povlačenje	9
3.7 Postupak obavješćivanja	9
3.8 Načelo mirovanja	9
4 Razvoj izvornih hrvatskih normativnih dokumenata	10
4.1 Razvoj izvornih hrvatskih norma	10
4.2 Razvoj drugih izvornih hrvatskih dokumenata	14
5 Prihvaćanje međunarodnih/europskih normativnih dokumenata	19
5.1 Prihvaćanje međunarodne/europske norme	19
5.2 Prihvaćanje drugih međunarodnih/europskih normativnih dokumenata	25
Bibliografija	31
Povijest dokumenta	32

Predgovor

Unutrašnja pravila za normizaciju (UPN) Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) usklađena su s načelima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Unutrašnja pravila za normizaciju (UPN) u prvome su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradu nacrtu hrvatskih norma i nacrtu drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom *Unutrašnja pravila za normizaciju* sastoje se od ovih dijelova:

1. dio: *Normizacija općenito, ciljevi i osnovna načela*
2. dio: *Vrste dokumenata i njihovo označivanje*
3. dio: *Izrada i donošenje hrvatskih norma i drugih dokumenata*
4. dio: *Osnivanje i rad programskih odbora*
5. dio: *Osnivanje i rad tehničkih odbora*
6. dio: *Sastavljanje i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti.*

Svaki od navedenih dijelova unutrašnjih pravila za normizaciju objavljen je kao zaseban dokument i svakomu je dijelu dodijeljena jedinstvena slovna oznaka (UPN).

Korisnici su odgovorni za ispravnu primjenu tih pravila.

U skladu s odredbama Statuta HZN-a, svi prijedlozi za izmjene i dopune tih pravila podnose se HZN-u u pisanom obliku. O izmjenama i dopunama raspravlja Tehnička uprava (TU), koja izmjene i dopune predlaže ravnatelju. Na prijedlog ravnatelja, o izmjenama i dopunama odlučuje Upravno vijeće.

Novo izdanje UPN-a objavljuje se nakon prihvaćanja izmjena i dopuna na sjednici Upravnog vijeća. Izmijenjeni i dopunjeni tekst u novome izdanju UPN-a označuje se jednom okomitom crtom na lijevome rubu teksta. U poglavlju Povijest dokumenta navodi se oznaka novoga izdanja i datum odluke Upravnog vijeća.

Ovo drugo izdanje ovoga dijela unutrašnjih pravila za normizaciju, UPN 3, zamjenjuje prvo izdanje UPN 3 iz 2008. godine. Osim izmjena u tekstu označenih jednom okomitom crtom na lijevome rubu teksta definicije naziva u točki 2 usklađene su s novim izdanjem norme HRN EN 45020:2007. Podtočka 4.1.7 preimenovana je u podtočku 3.8, a podtočke 4.1.8, 4.1.9, 4.1.10 i 4.1.11 odgovarajuće su preimenovane u podtočke 4.1.7, 4.1.8, 4.1.9 i 4.1.10.

1 Svrha i područje primjene

UPN 3 utvrđuje pravila za izradu, odobravanje i objavu hrvatskih norma (HRN) i drugih normativnih dokumenata.

2 Nazivi i definicije

Za potrebe ovoga dijela unutrašnjih pravila primjenjuju se nazivi i definicije navedeni u normi HRN EN 45020, UPN 1 i UPN 2.

Radi olakšavanja primjene ovoga dijela unutrašnjih pravila, navode se osnovni nazivi koji se u njemu upotrebljavaju i njihove definicije.

2.1 nacionalno normirno tijelo

normirno tijelo priznato na nacionalnoj razini koje ima pravo biti nacionalnim članom odgovarajućih međunarodnih i regionalnih normirnih organizacija

[HRN EN 45020:2007, definicija 4.4.1]

2.2 normizacijski program

plan rada normizacijskog tijela s popisom trenutanih normizacijskih poslova

[HRN EN 45020:2007, definicija 9.1]

2.3 normizacijski projekt

poseban radni predmet u sklopu normizacijskog programa

[HRN EN 45020:2007, definicija 9.1.1]

2.4 normativni dokument

dokument koji daje pravila, upute ili značajke za različite djelatnosti ili njihove rezultate

NAPOMENA 1: Naziv *normativni dokument* rodni je naziv koji obuhvaća dokumente kao što su norme, tehničke specifikacije, kodeksi dobre prakse i propisi.

NAPOMENA 2: *Dokumentom* se smatra svaki medij na kojemu je zapisana određena informacija.

NAPOMENA 3: Nazivi za različite vrste normativnih dokumenata određuju se tako da uzimaju u obzir dokument i njegov sadržaj kao jedinstvenu cjelinu.

[HRN EN 45020:2007, definicija 3.1]

2.5 europska norma (EN)

norma prihvaćena od CEN/CENELEC-a koja nosi sa sobom obvezu implementacije kao istovjetne nacionalne norme i povlačenje oprečnih nacionalnih norma

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.5]

2.6 dokument za usklađivanje (HD)

CENELEC-ova norma koja nosi sa sobom obvezu implementacije na nacionalnoj razini, najmanje javnim objavljivanjem broja i naslova HD-a i povlačenjem svih oprečnih nacionalnih norma

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.9]

2.7 nacionalna norma

norma dostupna javnosti koju je prihvatilo nacionalno normirno tijelo

[HRN EN 45020:2007, definicija 3.2.1.3]

2.8 hrvatska norma (HRN)

norma dostupna javnosti koju je prihvatio HZN

2.9 prednorma (ENV)

dokument dostupan javnosti koji je privremeno prihvatilo koje normizacijsko tijelo i učinilo dostupnim javnosti kako bi se njegovom primjenom steklo potrebno iskustvo koje je osnova za izradu norme

[HRN EN 45020:2007, definicija 3.3]

NAPOMENA 1: Nema obveze povlačenja nacionalnih norma.

2.10 hrvatska prednorma (HRS ENV)

dokument koji je privremeno prihvatio HZN i učinio dostupnim javnosti kako bi se njegovom primjenom steklo potrebno iskustvo koje je osnova za izradu hrvatske norme

NAPOMENA 1: Prednorma na europskoj razini ima status tehničke specifikacije, tj. nije postignut konsenzus da se njezin sadržaj objavi kao norma.

NAPOMENA 2: Status hrvatske prednorme može imati samo prihvaćena europska prednorma.

2.11 tehnička specifikacija (TS)

dokument u kojemu se propisuju tehnički zahtjevi koje treba zadovoljiti kakav proizvod, proces ili usluga

NAPOMENA 1: Kad god je to potrebno, tehnička specifikacija treba naznačiti postupke s pomoću kojih se može odrediti jesu li ispunjeni dani zahtjevi.

NAPOMENA 2: Tehnička specifikacija može biti norma, dio norme ili poseban dokument neovisan o normi.

[HRN EN 45020:2007, definicija 3.4]

2.12 hrvatska tehnička specifikacija (HRS)

dokument HZN-a dostupan javnosti u kojemu se utvrđuju tehnički zahtjevi koje treba zadovoljiti kakav proizvod, proces ili usluga

NAPOMENA: Tehnička je specifikacija dokument koji sadrži normativne elemente, ali nije postignut konsenzus da se njegov sadržaj objavi kao norma.

2.13 tehnički izvještaj (TR)

obavijesni dokument koji nije prikladan za objavu kao norma ili tehnička specifikacija

2.14 hrvatski tehnički izvještaj (HRI)

obavijesni dokument HZN-a koji nije prikladan za objavu kao hrvatska norma ili hrvatska tehnička specifikacija

2.15 amandman (A)

dokument kojim se mijenja, briše ili dodaje određeni dio sadržaja (hrvatske) norme

2.16 ispravak (Ispr.)

dokument kojim se uklanjaju tiskarske, jezične ili slične pogreške u objavljenome tekstu hrvatskoga normativnog dokumenta

2.17 upute

obavijesni dokument koji daje smjernice, savjete ili preporuke za normizacijska načela i politiku te smjernice za one koji pripremaju norme

2.18 HZN upute (HRU)

obavijesni dokument HZN-a dostupan javnosti koji daje smjernice, savjet ili preporuku za normizacijska načela i politiku te smjernice za one koji pripremaju norme

2.19 posebni nacionalni uvjeti

nacionalna značajka ili praksa koja se ne može promijeniti ni nakon duljeg razdoblja, npr. klimatski uvjeti ili uvjeti uzemljenja

NAPOMENA: Ako posebni nacionalni uvjeti utječu na usklađivanje, tada su dio europske norme EN (i dokumenta za usklađivanje CENELEC-a).

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.15]

2.20 A-odstupanje

nacionalno odstupanje od europske norme (i dokumenta za usklađivanje CENELEC-a) prouzročeno propisima čija je izmjena izvan nadležnosti nacionalnog člana CEN/CENELEC-a

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.17]

2.21 B-odstupanje

nacionalno odstupanje od dokumenta za usklađivanje (HD) zbog posebnih tehničkih zahtjeva koje je dozvoljeno za određeno prijelazno razdoblje

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.18]

2.22 zajednička preinaka

izmjena, dopuna sadržaja ili brisanje dijela sadržaja dokumenta koje je odobrio CEN/CENELEC, i stoga je sastavni dio europske norme (i dokumenta za usklađivanje CENELEC-a)

[CEN/CENELEC-ovi Unutrašnji propisi – 2. dio, definicija 2.14]

3 Razvoj hrvatskih normativnih dokumenata

3.1 Poticaj

Prijedlog za izradu hrvatskoga normativnog dokumenta mogu dati zainteresirane pravne osobe iz gospodarstva, tijela državne uprave, gospodarske i obrtničke komore, zainteresirane ustanove i druge pravne i fizičke osobe. Prijedlog za izradu hrvatskog normativnog dokumenta mogu dati upravna i stručna tijela HZN-a.

Prijedlog za izradu hrvatskoga normativnog dokumenta podnosi se HZN-u na odgovarajućem obrascu. U prijedlogu treba navesti i vrstu normativnog dokumenta čija se izrada predlaže. Uz prijedlog za izradu normativnog dokumenta može biti priložen i prijedlog teksta izvornoga hrvatskog normativnog dokumenta ili prijevod stranoga normativnog dokumenta.

Prijedloge za izradu hrvatskoga normativnog dokumenta razmatra Tehnička uprava (TU) i donosi odluku o prihvaćanju ili neprihvaćanju prijedloga te odobrava pokretanje novoga normizacijskog projekta.

U skladu s odredbama *Kodeksa dobre prakse* Svjetske trgovinske organizacije i CEN/CENELEC-ovih *Unutrašnjih propisa, 2. dio*, HZN ne pokreće postupak izrade izvornoga hrvatskog normativnog dokumenta u području u kojem postoji međunarodna ili europska norma, ili je ona u izradi.

3.2 Planiranje izrade hrvatskih normativnih dokumenata

Nakon što TU odobri pokretanje novoga normizacijskog projekta i utvrdi ciljni datum za upućivanje nacrtu hrvatske norme na javnu raspravu i objave hrvatske norme odnosno objave druge vrste normativnog dokumenta, novi normizacijski projekt unosi se u program rada HZN-a kao inicijalni prijedlog.

Program rada HZN-a javno je dostupan na internetskim stranicama HZN-a.

Pri planiranju izrade hrvatskih normativnih dokumenata TU mora voditi računa o međusobnoj usklađenosti hrvatskih normativnih dokumenata i o nepreklapanju njihova područja primjene.

Novi normizacijski projekt TU dodjeljuje odgovarajućemu tehničkom odboru (TO), ako je osnovan.

Ako TO nije osnovan, TU pokreće postupak za osnivanje odgovarajućeg TO-a odnosno osniva posebnu radnu skupinu (RS) za izradu hrvatskoga normativnog dokumenta.

3.3 Opća pravila izrade hrvatskih normativnih dokumenata

Hrvatski normativni dokumenti sastavljaju se i oblikuju u skladu s UPN 6.

3.3.1 Jezik

Hrvatske norme i drugi hrvatski normativni dokumenti mogu biti na hrvatskome i/ili stranome jeziku.

Izvorni hrvatski normativni dokumenti izrađuju se na hrvatskome jeziku uz naknadno prevođenje na koji strani jezik, ako je potrebno.

Ako se kao hrvatski normativni dokument prihvaća međunarodni/europski normativni dokument, moguće je njegovo prihvaćanje na izvornome jeziku, uz naknadno prevođenje na hrvatski jezik ili bez prevođenja.

Kad su normativni dokumenti koji se uzimaju kao podloga za izradu hrvatskoga normativnog dokumenta izrađeni na više stranih jezika, svi su jezici jednakovrijedni.

Kod dvojezičnih ili višejezičnih međunarodnih/europskih dokumenata donosi se odluka o tome s kojeg će se izvornoga jezika prevoditi dokument. U HZN-u se u pravilu dokumenti prevode s engleskoga jezika, ako nema drukčijeg obrazloženog zahtjeva i/ili odluke.

Hrvatski normativni dokument koji je prijevod međunarodnog/europskog normativnog dokumenta može se objaviti kao jednojezično, dvojezično ili višejezično izdanje.

Oznaka jezika dodjeljuje se hrvatskom normativnom dokumentu u skladu s UPN 2.

3.3.2 Nazivlje

Pri izradi hrvatskih normativnih dokumenata na hrvatskome jeziku primjenjuje se hrvatsko nazivlje utvrđeno u postojećim hrvatskim normama rječnicima, a u područjima u kojima ono još nije uspostavljeno, mora se pokrenuti postupak utvrđivanja nazivlja.

3.3.3 Označivanje dokumenata

Hrvatski normativni dokumenti označuju se u skladu s UPN 2.

3.3.4 Označivanje faza razvoja hrvatskih normativnih dokumenata

Faze razvoja hrvatskih normativnih dokumenata označuju se u skladu s međunarodnim usklađenim sustavom kodiranja faza (Dodatak A).

3.4 Izrada, odobravanje i objava hrvatskih normativnih dokumenata

Hrvatski normativni dokument izrađuje i predlaže njegovo prihvaćanje odgovarajući TO/PO odnosno poseban RS osnovan radi njegove izrade.

Za prihvaćanje svake pojedine vrste hrvatskih normativnih dokumenata utvrđen je poseban postupak za izradu, odobravanje i objavu, koji ovisi o razini konsenzusa koju je potrebno postići za prihvaćanje te vrste dokumenta.

Hrvatske norme i drugi hrvatski normativni dokumenti objavljuju se kao posebne publikacije.

3.5 Posuvremenjivanje hrvatskih normativnih dokumenata

Tijekom životnog vijeka hrvatskoga normativnog dokumenta, može se pojaviti potreba za njegovim posuvremenjivanjem radi usklađivanja s tehničkim napretkom. Rezultat posuvremenjivanja može biti izdavanje amandmana ili izdavanje novoga izdanja dokumenta s uključenim već objavljenim amandmanima odnosno izdavanje novoga normativnog dokumenta ili njegovo povlačenje.

Posuvremenjivanje hrvatskih normativnih dokumenata nastalih prihvaćanjem međunarodnih/europskih normativnih dokumenata provodi se u skladu s planom posuvremenjivanja izvornih normativnih dokumenata.

3.5.1 Periodično preispitivanje

Radi utvrđivanja primjenjivosti hrvatskih normativnih dokumenata, oni se redovito, svakih pet godina, moraju preispitivati.

Rezultat redovitoga periodičnog preispitivanja može biti jedna od sljedećih odluka:

- potvrđivanje normativnog dokumenta
- prerada (amandman ili nova verzija)
- povlačenje normativnog dokumenta.

3.5.2 Izvanredno preispitivanje

Po potrebi, neovisno o rokovima za redovito preispitivanje, može se provesti izvanredno preispitivanje hrvatskoga normativnog dokumenta.

Rezultat izvanrednog preispitivanja može biti jedna od sljedećih odluka:

- prerada (amandman ili nova verzija)
- povlačenje normativnog dokumenta.

3.6 Povlačenje

Hrvatski normativni dokument se povlači nakon izdavanja novoga izdanja tog dokumenta, nakon izdavanja novog normativnog dokumenta za isti predmet ili se on povlači bez zamjene.

3.7 Postupak obavješćivanja

3.7.1 Prijava pokretanja postupka izrade izvorne hrvatske norme (notifikacija)

HZN je obavezan obavijestiti CEN i CENELEC te tajništvo WTO/TBT-a o pokretanju postupka izrade izvorne hrvatske norme u skladu s pravilima tih organizacija (*notification*).

3.7.2 Obavješćivanje o prihvaćenim europskim normama

HZN je obavezan obavijestiti CEN, CENELEC i ETSI o svakom prihvaćenom europskom normativnom dokumentu u skladu s pravilima tih organizacija (*national implementation*).

3.8 Načelo mirovanja

Odluke o uvođenju ili prestanku razdoblja mirovanja za određene predmete europske normizacije i odgovarajućim rokovima donose mjerodavna tijela CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja.

Od datuma početka razdoblja mirovanja, HZN kao pridruženi član/član tih organizacija ne smije poduzimati nikakvu normizacijsku radnju na nacionalnoj razini koja bi mogla ugroziti pripremu europske norme za koju je utvrđeno razdoblje mirovanja i ne smije objavljivati nove ili prerađene norme koje nisu u skladu s postojećom europskom normom i/ili europskom normom u pripremi.

Razdoblje mirovanja primjenjuje se samo na pojedinačni projekt izrade europske norme, tj. na novi predmet rada koji je prihvatilo mjerodavno europsko normirno tijelo s jasno utvrđenim područjem primjene i ciljnim datumom izdavanja. Ne primjenjuje se na područja normizacije ili programe rada kao takve.

Načelo mirovanja nije prekršeno ako HZN:

- a) uputi na javnu raspravu nHRN s ciljem doprinosa međunarodnoj i europskoj normizaciji
- b) unutar tri mjeseca od početka razdoblja mirovanja objavi HRN koji je već bio odobren
- c) prijavi CEN-u, CENELEC-u ili ETSI-ju prihvaćanje HRN-a koji je bez izmjena prihvaćena međunarodna norma (ISO, IEC), a odgovarajuća europska norma ne postoji.

U slučajevima b) i c) HZN se obvezuje da će HRN uskladiti s europskom normom kad ona bude donesena.

HZN podnosi zahtjev CEN-u, CENELEC-u ili ETSI-ju u pisanom obliku u kojemu traži odstupanje od primjene načela mirovanja ako u predmetu za koji traje razdoblje mirovanja HZN želi:

- 1) izmijeniti postojeći izvorni HRN
- 2) objaviti novi izvorni HRN
- 3) prihvatiti nacrt europske norme (telekomunikacijskog niza) kao hrvatsku normu
- 4) poduzeti na nacionalnoj razini koju drugu radnju koja može ugroziti planirano europsko usklađivanje.

Kao član CEN-a i CENELEC-a, HZN će imati pravo u bilo koje vrijeme zahtijevati preispitivanje razdoblja mirovanja za određeni predmet rada.

4 Razvoj izvornih hrvatskih normativnih dokumenata

4.1 Razvoj izvornih hrvatskih norma

4.1.1 Poticaj

Prijedlog za izradu izvorne hrvatske norme (faza 00.00, oznaka ipHRN) dostavlja se HZN-u u skladu s točkom 3.1 na odgovarajućem obrascu.

TU razmatra prijedlog za izradu izvornog HRN-a i donosi odluku o prihvaćanju odnosno odbijanju prijedloga. Pri razmatranju prijedloga za izradu izvorne hrvatske norme TU mora poštivati načelo mirovanja europske normizacije prema točki 3.8.

Prihvaćenom prijedlogu za izradu izvornog HRN-a dodjeljuje se jedinstvena oznaka normizacijskog projekta i on se registrira u informacijskom sustavu HZN-a (faza 10.00, oznaka pHRN).

4.1.2 Planiranje

Prihvaćeni prijedlog projekta za izradu izvornog HRN-a TU dodjeljuje odgovarajućem TO-u, ako je osnovan.

Ako odgovarajući TO ne postoji, TU pokreće postupak za osnivanje novog TO-a u skladu s UPN 5, ako postoji osnova za njegov rad, ili osniva posebnu radnu skupinu (RS) za izradu izvornog HRN-a.

Poslove koje u vezi s radom TO/RS obavlja mjerodavni TO za poseban RS obavlja TU.

Prijedlog normizacijskog projekta za izradu izvornog HRN-a dodijeljen odgovarajućem TO-u razmatraju članovi tog TO-a te donose odluku o prihvaćanju projekta ako najmanje tri osobe iskažu interes za aktivno sudjelovanje u izradi izvornog HRN-a, ili ga odbijaju.

Odluka TO/TU-a o pokretanju normizacijskog projekta (faza 10.99) sadržava:

- sastav RS-a (TO/RS ili poseban RS) koji će pripremiti radni nacrt izvornog HRN-a
- ime i prezime voditelja RS-a
- okvirni plan rada RS-a
- ciljni datum izrade nacrta izvornog HRN-a za javnu raspravu odnosno ciljni datum objave izvornog HRN-a kao rezultata projekta.

TO dodjeljuje radni naslov prihvaćenom normizacijskom projektu, a projekt se unosi u program rada tog TO-a koji je javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a (faza 20.00, oznaka rpHRN).

Obavijest o pokretanju normizacijskog projekta objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

HZN obavještava CEN i CENELEC te tajništvo WTO/TBT-a o pokretanju postupka izrade izvorne hrvatske norme u skladu s pravilima tih tijela, neposredno nakon donošenja odluke o pokretanju izrade izvorne hrvatske norme i kad se projekt upiše u program rada (prva obavijest).

U najranijim fazama razvoja normizacijskog projekta, TO treba utvrditi potrebu za suradnjom s drugim mjerodavnim organizacijama ili stručnjacima. Potrebno je obratiti posebnu pažnju na planiranje izrade izvornog HRN-a za koji postoji namjera ili zahtjev mjerodavnog tijela državne uprave da ta norma podrži primjenu kojeg tehničkog propisa.

Ako članovi TO-a imaju saznanja o tome da je za potrebe izrade izvornog HRN-a potrebno uključivanje elemenata za koje postoje patentna ili autorska prava u Republici Hrvatskoj, o tome najhitnije moraju obavijestiti HZN koji će poduzeti daljnje korake povezane s tim pitanjem, uz mogućnost odustajanja od rada na projektu.

4.1.3 Izrada radnog nacrta izvorne hrvatske norme (nrHRN)

Članovi radne skupine TO-a ili posebne radne skupine za izradu izvorne hrvatske norme izrađuju **radni nacrt izvorne hrvatske norme** (faza 20.20, oznaka nrHRN) u skladu s okvirnim planom rada.

Pri izradi nrHRN članovi RS-a organiziraju svoj rad na njima najprikladniji način. Tekst nrHRN mora biti izrađen i oblikovan u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Tekst nrHRN koji članovi RS-a smatraju konačnim rezultatom svog rada voditelj RS-a prosljeđuje odgovarajućem TO-u u daljnji postupak.

Tekst nrHRN koji su izradili članovi posebnog RS-a za izradu izvornog HRN-a prosljeđuje se TU-u u daljnji postupak.

4.1.4 Nacrt odbora (noHRN)

Tajnik TO-a preuzima tekst radnog nacrta (nrHRN) i, uz suglasnost predsjednika TO-a, dodjeljuje mu status **nacrta odbora** (faza 30.00, oznaka noHRN).

O tekstu noHRN raspravljaju te ga usklađuju članovi TO-a koji moraju postići konsenzus o svim bitnim pitanjima. Ako konsenzus nije moguće postići, tada se tekst noHRN prihvaća ako je za njega glasovalo 71% članova TO-a koji su glasovali.

Konačni tekst noHRN tajnik TO-a upućuje na lektoriranje (faza 30.70).

Članovi TO-a razmatraju i odobravaju lektorirani tekst za upućivanje u javnu raspravu (faza 30.99), tajnik TO-a dodjeljuje mu status **nacrt izvorne hrvatske norme** (faza 40.00, oznaka nHRN).

Tekst nHRN uređuje se za javnu raspravu u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Upućivanje nacrt izvornog HRN-a u javnu raspravu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju predsjednik i tajnik TO-a te voditelj poslova normizacije, a u slučaju kad je HRN izradio poseban RS, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a. Svojim potpisom predsjednik TO-a formalno potvrđuje da je TO raspravljao o tekstu nacrt izvornog HRN-a i složio se s tehničkim sadržajem te da tekst odražava dogovoreni sadržaj. Tajnik TO-a i voditelj poslova normizacije svojim potpisom formalno potvrđuju da je nacrt izvornog HRN-a pripremljen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a.

4.1.5 Javna rasprava o nacrtu izvorne hrvatske norme (nHRN)

Obavijest o **javnoj raspravi o nacrtu izvornog HRN-a** (faza 40.20, oznaka nHRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Nacrt izvornog HRN-a u tijeku javne rasprave javno je dostupan dokument.

HZN obavještava Svjetsku trgovinsku organizaciju i njezine države članice u skladu s obvezama iz Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini i prema pravilima te organizacije te Europsku komisiju u skladu s Direktivom 98/34/EC i njezinom dopunom 98/48/EC, odnosno u skladu s odredbama *Uredbe o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, te propisa o uslugama informacijskog društva* (Narodne novine 28/2009) koje se odnose na normizaciju o objavi javne rasprave o nacrtu izvornog HRN-a.

HZN obavještava CEN i CENELEC te tajništvo WTO/TBT-a o javnoj raspravi o nacrtu izvorne hrvatske norme, u skladu s pravilima tih tijela, neposredno nakon objave javne rasprave (faza 40.20) (druga obavijest).

Primjedbe na nacrt izvornog HRN-a s obrazloženjem dostavljaju se HZN-u u pisanome obliku na odgovarajućem obrascu u roku od 60 dana od dana objave obavijesti o javnoj raspravi.

Izuzetno, HZN može odrediti i kraće razdoblje javne rasprave, ali ne kraće od 30 dana.

Tijekom javne rasprave HZN zaprima primjedbe hrvatske javnosti i primjedbe iz država članica Svjetske trgovinske organizacije i Europske unije na objavljeni nacrt izvornog HRN-a. Primjedbe ne mogu davati članovi TO-a koji je izradio nacrt izvorne HRN i odobrio njegovo upućivanje na javnu raspravu.

O primjedbama tehničke prirode na nacrt izvornog HRN-a raspravlja TO odnosno TU, ako je tekst nacrt pripremila posebna radna skupina. TO odnosno TU može primjedbe prihvatiti ili odbaciti s obrazloženjem. Obavijest o odluci TO-a odnosno TU-a dostavlja se podnositelju primjedbi.

Ako je zbog prihvaćanja primjedba došlo do značajnijih promjena u tekstu nacrt izvornog HRN-a, TO mora pripremiti drugo izdanje nacrt izvornog HRN-a, odobriti ga i ponovno uputiti na javnu raspravu (faza 40.93, oznaka 2nHRN).

Ako na **drugi nacrt izvorne hrvatske norme** (2nHRN) stignu primjedbe tehničke prirode o kojima tehnički odbor ne može postići konsenzus, donosi se odluka o povlačenju nHRN, tj. o zaustavljanju projekta (faza 40.98), odnosno o objavljivanju druge vrste hrvatskoga normativnog dokumenta.

Izrada daljnjih izdanja nacrtu izvornog HRN-a nije dopuštena.

O uredničkim primjedbama na nHRN raspravlja TU. TU može prihvatiti primjedbe ili ih odbaciti s obrazloženjem.

4.1.6 Objava izvorne hrvatske norme (HRN)

Ako u tijeku javne rasprave ne pristignu nikakve primjedbe ili su one uredničke prirode, HZN uređuje **konačni tekst izvorne hrvatske norme** za objavu (faza 50.00, oznaka nkHRN).

Upućivanje izvornog HRN-a u objavu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a.

Svojim potpisom voditelj poslova normizacije formalno potvrđuje da je tekst izvornog HRN-a izrađen i uređen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a. Ravnatelj svojim potpisom odobrava provedeni postupak i objavu izvornog HRN-a.

Obavijest o objavi **izvorne hrvatske norme** (faza 60.60, oznaka HRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

HZN obavještava CEN i CENELEC te tajništvo WTO/TBT-a o objavi izvorne hrvatske norme, u skladu s pravilima tih tijela, neposredno nakon njezine objave (faza 60.60) (treća obavijest).

Podaci o objavljenom izvornom HRN-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

4.1.7 Posuvremenjivanje

Izvorni HRN mora se periodično preispitivati svakih pet godina (faza 90.20) u skladu s točkom 3.5. Za preispitivanje izvornog HRN-a odgovoran je TO koji je normu izradio.

TO može donijeti odluku o izvanrednom preispitivanju izvornog HRN-a.

Ako su potrebne manje izmjene u tekstu izvornog HRN-a, objavljuje se amandman na tu normu.

Ako su potrebne veće izmjene u tekstu izvornog HRN-a, ne preporučuje se objavljivanje amandmana, nego objava novoga izdanja norme.

Rezultat redovitog periodičnog i/ili izvanrednog preispitivanja izvornog HRN-a može biti odluka o njegovu povlačenju sa zamjenom ili bez nje.

4.1.8 Povlačenje

Izvorni HRN se povlači nakon objave novoga izdanja izvornog HRN-a, nakon objave novog HRN-a za isti predmet ili se norma povlači bez zamjene u skladu s točkom 3.6.

Povlačenje izvornog HRN-a sa zamjenom ili bez nje predlaže odgovarajući TO koji ga je izradio i odobrio, a u slučaju da TO ne postoji, o povlačenju norme odlučuje TU.

Prijedlog odluke TO-a o povlačenju izvornog HRN-a svojim potpisom na odgovarajućem obrascu potvrđuje predsjednik TO-a, tajnik TO-a, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a.

Odluku TU-a o povlačenju izvornog HRN-a svojim potpisom potvrđuje voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a.

Obavijest o povlačenju izvornog HRN-a objavljuje se u službenom glasilu HZN-a na internetskim stranicama HZN-a.

Podatak o povlačenju izvornog HRN-a javno je dostupan u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

4.1.9 Amandman na izvornu hrvatsku normu (A)

Ako je rezultat redovitog ili izvanrednog preispitivanja izvornog HRN-a odluka o objavi amandmana na tu normu, amandman se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6).

Uz svaki se izvorni HRN radi manjih izmjena te norme mogu objaviti najviše dva amandmana. Nakon utvrđivanja potrebe za izmjenom izvornog HRN-a na koji su već objavljena dva amandmana, objavljuje se novo izdanje izvornog HRN-a.

Obavijest o objavi amandmana objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom amandmanu javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

4.1.10 Ispravak izvorne hrvatske norme (Ispr.)

Za ispravke kojima se značajnije mijenja naslov ili tekst norme, potreban je prijedlog TO-a koji je izradio izvorni HRN.

TU potvrđuje potrebu objave ispravka izvornog HRN-a i odobrava tekst ispravka.

Obavijest o objavi ispravka objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o ispravku HRN javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

4.2 Razvoj drugih izvornih hrvatskih dokumenata

4.2.1 Općenito

U skladu s UPN 2 drugi izvorni hrvatski dokumenti su:

- hrvatska tehnička specifikacija (HRS)
- hrvatski tehnički izvještaj (HRI)
- HZN Upute (HRU).

4.2.2 Hrvatska tehnička specifikacija (HRS)

Hrvatska tehnička specifikacija (HRS) normativni je dokument koji utvrđuje tehničke zahtjeve koje mora ispunjavati proizvod, proces ili usluga, a za koji nije potrebno ili nije moguće donijeti HRN.

HRS se donosi u slučajevima kao što su brzi razvoj tehnike u stručnome području i/ili kad nije moguće postići nacionalni konsenzus oko nekog predmeta normizacije.

Tekst HRS-a izrađuje i odobrava TO u svome području rada ili poseban RS koji TU osniva za njegovu izradu.

Poslove koje u vezi s radom TO/RS obavlja mjerodavni TO za poseban RS obavlja TU.

U nekom području može postojati više HRS-a koji međusobno ne smiju biti u suprotnosti.

Prijedlog za izradu hrvatske tehničke specifikacije (faza 00.00, oznaka ipHRS) dostavlja se HZN-u u skladu s točkom 3.1 na odgovarajućem obrascu.

TU razmatra prijedlog za izradu HRS-a i donosi odluku o prihvatanju odnosno odbijanju prijedloga.

Prihvaćenom prijedlogu za izradu HRS-a dodjeljuje se jedinstveni broj prijedloga normizacijskog projekta i on se unosi u program rada HZN-a (faza 10.00, oznaka pHRS).

Registrirani normizacijski projekt za izradu HRS-a TU dodjeljuje odgovarajućem TO-u ili posebnoj RS, koju TU osniva za njegovu izradu.

Normizacijski projekt za izradu HRS-a dodijeljen odgovarajućem TO-u razmatraju članovi TO-a i donose odluku o razvoju projekta odnosno o njegovu odbijanju.

Normizacijski projekt za izradu HRS-a dodijeljen posebnom RS-u razmatraju članovi TU-a.

Najmanje tri osobe moraju iskazati interes za aktivno sudjelovanje u izradi HRS-a.

Odluka o pokretanju normizacijskog projekta za izradu HRS-a (faza 10.99) sadržava

- sastav RS-a (TO/RS ili poseban RS) koji će pripremiti nacrt HRS-a
- ime i prezime voditelja RS-a
- okvirni plan rada RS-a.

Registriranomu normizacijskom projektu TO dodjeljuje radni naslov i projekt se unosi u program rada tog TO-a koji je javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a (faza 20.00, oznaka rpHRS).

RS izrađuje **radni nacrt hrvatske tehničke specifikacije** (faza 20.20, oznaka nrHRS).

Radni nacrt nrHRS-a dostavlja se TO-u i registrira kao **nacrt odbora hrvatske tehničke specifikacije** (faza 30.20, oznaka noHRS).

O tekstu noHRS-a raspravljaju i usklađuju ga članovi TO-a koji moraju postići konsenzus o svim bitnim pitanjima. Ako konsenzus nije moguće postići, tada se tekst HRS-a prihvaća ako je za njega glasovalo 71% članova TO-a koji su glasovali.

Tekst noHRS-a upućuje se na lektoriranje (faza 30.70). Lektorirani tekst noHRS-a razmatraju i odobravaju članovi TO-a (faza 30.99, oznaka noHRS).

Ako nema dovoljno pozitivnih glasova o tekstu noHRS-a TO donosi odluku o zaustavljanju projekta (faza 30.98), odnosno o objavljivanju druge vrste hrvatskoga normativnog dokumenta.

Tekst noHRS-a koji je izradio poseban RS osnovan za njegovu izradu razmatra i odobrava TU prije i nakon lektoriranja.

Tekst HRS-a uređuje se za objavu u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Upućivanje HRS-a u objavu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju predsjednik i tajnik TO-a, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a, a u slučaju kad je HRS izradio poseban RS, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a. Svojim potpisom predsjednik TO-a formalno potvrđuje da je TO raspravljao o tekstu i složio se s tehničkim sadržajem te da tekst odražava dogovoreni sadržaj. Tajnik TO-a i voditelj poslova normizacije svojim potpisom formalno potvrđuju da je tekst HRS-a pripremljen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a, a ravnatelj svojim potpisom odobrava objavu HRS-a.

Obavijest o objavi **hrvatske tehničke specifikacije** (faza 60.60, oznaka HRS) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRS-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

HRS se redovito preispituje nakon tri godine (faza 90.20) i njegova se valjanost može produžiti na dodatne tri godine, a nakon toga se mora donijeti odluka o izradi odgovarajuće norme za isti predmet ili se HRS povlači.

Po potrebi, neovisno o rokovima za redovito preispitivanje, može se provesti izvanredno preispitivanje HRS-a.

4.2.3 Hrvatski tehnički izvještaj (HRI)

Hrvatski tehnički izvještaj (HRI) je obavijesni dokument HZN-a koji nije prikladan za objavu kao HRN ili HRS.

Prijedlog za izradu hrvatskoga tehničkog izvještaja (faza 00.00, oznaka ipHRI) mogu dati zainteresirane pravne osobe iz gospodarstva, tijela državne uprave, gospodarske i obrtničke komore, zainteresirane ustanove i druge pravne i fizičke osobe. Prijedlog za izradu HRI-ja mogu dati upravna i stručna tijela HZN-a.

Prijedlog za izradu HRI-ja dostavlja se HZN-u u skladu s točkom 3.1 na odgovarajućem obrascu.

Prijedlog za izradu HRI-ja razmatra Tehnička uprava (TU) i donosi odluku o prihvaćanju ili neprihvaćanju prijedloga.

Prihvaćenomu prijedlogu za izradu HRI-ja (faza 10.00, oznaka pHRI) dodjeljuje se jedinstveni broj normizacijskog projekta i on se registrira u programu rada HZN-a.

Prihvaćeni normizacijski projekt za izradu HRI-ja TU dodjeljuje odgovarajućem TO-u ili posebnom RS-u koju TU osniva za izradu HRI-ja.

Normizacijski projekt dodijeljen odgovarajućem TO-u razmatraju članovi TO-a i donose odluku o razvoju projekta odnosno o njegovu odbijanju.

Registriranomu normizacijskom projektu TO dodjeljuje radni naslov i projekt se unosi u program rada tog TO-a koji je javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a (faza 20.00, oznaka rpHRI).

TO izrađuje i odobrava tekst HRI-ja u svome području rada.

Normizacijski projekt za izradu HRI-ja dodijeljen posebnom RS-u razmatraju članovi TU-a.

Najmanje tri osobe moraju iskazati interes za aktivno sudjelovanje u izradi HRI-ja.

Odluka o pokretanju normizacijskog projekta za izradu HRI-ja (faza 10.99) sadržava

- sastav RS-a (TO/RS ili poseban RS) koji će pripremiti nacrt HRI-ja
- ime i prezime voditelja RS-a
- okvirni plan rada RS-a.

RS izrađuje **radni nacrt hrvatskoga tehničkog izvještaja** (faza 20.20, oznaka nrHRI).

Radni nacrt nrHRI-ja dostavlja se TO-u i registrira kao **nacrt odbora hrvatskoga tehničkog izvještaja** (faza 30.20, oznaka noHRI).

O tekstu noHRI-ja raspravljaju i usklađuju ga članovi TO-a koji moraju postići konsenzus o svim bitnim pitanjima. Ako konsenzus nije moguće postići, tada se tekst HRI-ja prihvaća ako je za njega glasovalo 71% članova TO-a koji su glasovali.

Tekst noHRI-ja upućuje se na lektoriranje (faza 30.70). Lektorirani tekst noHRI-ja razmatraju i odobravaju članovi TO-a (faza 30.99, oznaka noHRI).

Ako nema dovoljno pozitivnih glasova o tekstu noHRI-ja TO donosi odluku o zaustavljanju projekta (faza 30.98), odnosno o objavljivanju druge vrste hrvatskoga normativnog dokumenta.

Tekst HRI-ja koji je izradio poseban RS osnovan za njegovu izradu razmatra i odobrava TU prije i nakon lektoriranja.

Tekst HRI-ja uređuje se za objavu u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Upućivanje HRI-ja u objavu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju predsjednik i tajnik TO-a, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a, a u slučaju kad je HRI izradio poseban RS, voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a. Svojim potpisom predsjednik TO-a formalno potvrđuje da je TO raspravljao o tekstu i složio se s tehničkim sadržajem te da tekst odražava dogovoreni sadržaj. Tajnik TO-a i voditelj poslova normizacije svojim potpisom formalno potvrđuju da je tekst HRI-ja pripremljen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a, a ravnatelj svojim potpisom odobrava objavu HRI-ja.

Svojim potpisom voditelj TU-a formalno potvrđuje da je TU raspravljao o tekstu HRI-ja koji je izradio poseban RS i složio se s tehničkim sadržajem te da tekst odražava dogovoreni sadržaj.

Obavijest o objavi **hrvatskoga tehničkog izvještaja** (faza 60.60, oznaka HRI) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRI-ju javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

HRI se po potrebi preispituje i njegova se valjanost može produžiti ili se HRI povlači.

4.2.4 HZN Upute (HRU)

HZN Upute (HRU) su obavijesni dokument HZN-a dostupan javnosti koji daje smjernice, savjete ili preporuke za normizacijska načela i politiku te smjernice za one koji pripremaju norme.

Prijedlog za izradu HZN Uputa (faza 00.00, oznaka ipHRU) mogu dati zainteresirane pravne osobe iz gospodarstva, tijela državne uprave, gospodarske i obrtničke komore, zainteresirane ustanove i druge pravne i fizičke osobe. Prijedlog za izradu HRU-a mogu dati upravna i stručna tijela HZN-a.

Prijedlog za izradu HRU-a podnosi se HZN-u na odgovarajućem obrascu.

TU razmatra prijedlog za izradu HRU-a i donosi odluku o prihvaćanju ili neprihvaćanju prijedloga.

Prihvaćenomu prijedlogu za izradu HRU-a dodjeljuje se jedinstveni broj prijedloga normizacijskog projekta i on se unosi u program rada HZN-a (faza 10.00, oznaka pHRU).

Prihvaćeni prijedlog za izradu HRU-a dodjeljuje se odgovarajućem posebnom RS-u koji osniva TU za njegovu izradu. TU daje smjernice za izradu HRU-a.

Registriranomu normizacijskom projektu RS dodjeljuje radni naslov i projekt se unosi u program rada RS-a koji je javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a (faza 20.00, oznaka rpHRU).

RS izrađuje **radni nacrt HZN Uputa** (faza 30.20, oznaka nrHRU) prema smjernicama TU-a.

O tekstu nrHRU-a raspravljaju i usklađuju ga članovi TU-a koji moraju postići konsenzus o svim bitnim pitanjima. Ako konsenzus nije moguće postići, tada se tekst HRU-a prihvaća ako je za njega glasovalo 71% članova TU-a koji su glasovali.

Tekst noHRU-a upućuje se na lektoriranje (faza 30.70). Lektorirani tekst noHRU-a razmatraju i odobravaju članovi TU-a (faza 30.99, oznaka noHRU).

Ako nema dovoljno pozitivnih glasova o tekstu noHRU-a TU donosi odluku o odustajanju od projekta (faza 30.98).

Tekst HRU-a uređuje se za objavu u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Upućivanje HRU-a u objavu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobrava voditelj TU-a i ravnatelj HZN-a.

Svojim potpisom voditelj TU-a formalno potvrđuje da je TU raspravljao o tekstu i složio se oko tehničkoga sadržaja te da tekst odražava dogovoreni sadržaj.

Ravnatelj HZN-a svojim potpisom formalno odobrava objavu **HZN Uputa** (faza 60.60, oznaka HRU).

Obavijest o objavi HRU-a objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRU-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

HRU se po potrebi preispituje i njegova se valjanost može produžiti, može se objaviti novo izdanje ili se HRU povlači.

5 Prihvaćanje međunarodnih/europskih normativnih dokumenata

Kao član/pridruženi član međunarodnih (ISO i IEC) i europskih (CEN, CENELEC i ETSI) organizacija za normizaciju HZN ima pravo i obvezu prihvaćanja norma tih organizacija kao hrvatskih norma.

Međunarodne se norme prihvaćaju kao istovjetne HRN u skladu s točkom točku 4.2 uputa ISO/IEC Guide 21-1:2005, odnosno kao preinačene u odnosu na odgovarajuće međunarodne norme u skladu s točkom 4.3 uputa ISO/IEC Guide 21-1:2005.

Europske se norme prihvaćaju samo kao istovjetne hrvatske norme. Iznimno, moguće je dodati privremeno nacionalno odstupanje tehničkoga karaktera, ako je to potrebno zbog posebnih nacionalnih uvjeta.

Ostali međunarodni normativni dokumenti prihvaćaju se kao istovjetni odnosno kao preinačeni hrvatski normativni dokumenti u odnosu na odgovarajući međunarodni normativni dokument u skladu s uputama ISO/IEC Guide 21-2:2005.

Hrvatski normativni dokument koji je prihvaćeni međunarodni/europski normativni dokument označuje se u skladu s UPN 2.

Ako nema odgovarajuće međunarodne ili europske norme za određeni predmet, HZN može prihvatiti normu drugog nacionalnog normirnog tijela (npr. DIN, BSI) odnosno normu određenog normizacijskog tijela s kojim HZN ima sklopljen odgovarajući ugovor (npr. ASTM) ili uz posebnu dozvolu. Pri tome se primjenjuju ista pravila i postupci kao kod prihvaćanja međunarodnih/europskih normativnih dokumenata.

5.1 Prihvaćanje međunarodne/europske norme

Međunarodna se norma prihvaća kao HRN ovisno o interesu zainteresiranih strana u Republici Hrvatskoj i na njihovu inicijativu. U skladu sa *Sporazumom o tehničkim zaprekama u trgovini* Svjetske trgovinske organizacije kod pripreme hrvatskih norma prihvaćanje odgovarajućih međunarodnih norma ima prednost u svim područjima u kojima takve norme postoje.

HZN, kao pridruženi član (affiliate) europskih organizacija za normizaciju CEN i CENELEC, prihvatio je obvezu prihvaćanja svih europskih norma tih organizacija kao hrvatskih norma i obvezu istovremenog povlačenja postojećih oprečnih hrvatskih norma.

HZN, kao nacionalno normirno tijelo (NSO) u ETSI-ju, ima obvezu prihvaćanja europskih norma koje je objavio ETSI kao hrvatskih norma i obvezu istovremenog povlačenja postojećih oprečnih hrvatskih norma.

Prema načelu usklađivanja norma na europskoj razini u hrvatsku se normizaciju ne prihvaća izravno međunarodna norma koja je već prihvaćena kao europska norma.

U skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju HZN može međunarodnu/europsku normu prihvatiti na dva načina:

- a) prihvaćanje međunarodne/europske norme u izvorniku (oznaka: pr)
- b) prihvaćanje međunarodne/europske norme uz prevođenje na hrvatski jezik (oznaka: pp)

Pri prihvaćanju međunarodne/europske norme u izvorniku moguća su dva jednakovrijedna postupka:

- priznavanje
- pretiskivanje.

Međunarodna/europska norma prihvaća se kao HRN kao pojedinačni dokument u koji su uključeni svi amandmani i ispravci koji su uz tu normu objavljeni do trenutka objave HRN-a.

Ako je kod pripreme europske norme potrebno prilagoditi sadržaj budućeg EN-a (HD-a) ili dodati dio teksta radi njegove primjene u Republici Hrvatskoj HZN mora od odgovarajuće europske organizacije za normizaciju koja izrađuje odnosnu EN (HD) zatražiti odobrenje za A-odstupanje odnosno B-odstupanje.

HZN podnosi zahtjev za **A-odstupanje** u slučaju kad se radi o prihvatanju EN-a koji je oprečan odredbama hrvatskih propisa. Zahtjev za A-odstupanje treba zatražiti u što je moguće ranijoj fazi izrade EN-a, tj. kad se predlaže novi normizacijski projekt na europskoj razini, u fazi tzv. *postupka predhodnog upitnika* odnosno odmah na početku rada na izradi nacрта europske norme.

HZN podnosi zahtjev za **B-odstupanje** od HD-a u slučaju kad zbog određenih tehničkih zahtjeva nije moguće prihvatiti HD. B-odstupanje se odobrava za određeno prijelazno razdoblje.

Posebne nacionalne značajke koje se ne mogu promijeniti čak niti tijekom duljeg razdoblja (npr. klimatski uvjeti) ne smatraju se odstupanjem i trebale bi, kadgod je moguće biti uključene u europsku normu u tijeku postupka usklađivanja kod izrade europske norme. Kad je potrebno, HZN osigurava uključivanje odgovarajućih hrvatskih nacionalnih značajki u odgovarajuću europsku normu u tijeku njezine pripreme. HZN podnosi zahtjev za odobravanje posebnih nacionalnih uvjeta ako njihovo uključivanje u europsku normu nije moguće.

5.1.1 Poticaj

Pokretanje normizacijskog projekta na međunarodnoj i/ili europskoj razini može biti poticaj za pokretanje hrvatskog normizacijskog projekta za isti predmet (faza 00.00, oznaka ipHRN).

Hrvatski normizacijski projekt za prihvaćanje međunarodne/europske norme može biti pokrenut u bilo kojoj kasnijoj fazi izrade međunarodne i/ili europske norme odnosno nakon objave međunarodne i/ili europske norme.

Poticaj za pokretanje hrvatskoga normizacijskog projekta za prihvaćanje norme u iznimnim slučajevima može biti objava norme ili pokretanja projekta za izradu norme drugih nacionalnih normiranih/normizacijskih tijela ako ne postoji međunarodna ili europska norma niti je pokrenut međunarodni ili europski projekt za određeni predmet.

TU razmatra prijedlog za prihvaćanje međunarodne/europske norme i donosi odluku o prihvatanju odnosno odbijanju prijedloga.

Prihvaćenom prijedlogu za prihvaćanje međunarodne/europske norme dodjeljuje se jedinstveni broj prijedloga normizacijskog projekta i on se registrira u programu rada HZN-a (faza 10.00, oznaka pHRN).

5.1.2 Planiranje

Prihvaćeni prijedlog projekta TU dodjeljuje odgovarajućemu tehničkom odboru, ako je osnovan.

Ako odgovarajući TO ne postoji, TU pokreće postupak za osnivanje novog TO-a u skladu s UPN 5, ako postoji osnova za njegov rad ili osniva poseban RS za prihvaćanje međunarodne/europske norme.

Prijedlog normizacijskog projekta za prihvaćanje međunarodne/europske norme dodijeljen odgovarajućem TO-u razmatraju članovi tog TO-a i donose odluku o uključivanju projekta u svoj program rada (faza 20.00, oznaka rpHRN) odnosno o njegovu odbijanju.

Obavijest o pokretanju normizacijskog projekta objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Plan razvoja hrvatskoga normizacijskog projekta za prihvaćanje međunarodne/europske norme proizlazi iz rokova koji su utvrđeni u odgovarajućem međunarodnom/europskom projektu.

Plan razvoja hrvatskoga normizacijskog projekta za prihvaćanje norme normiranih tijela drugih država proizlazi iz potrebe predlagača projekta i u skladu je s mogućnostima odgovarajućeg TO-a.

Nakon odluke o uključivanju projekta u svoj program rada, TO prati razvoj međunarodnog/europskog projekta kroz sve faze razvoja i sudjeluje u izradi odgovarajućih dokumenata u skladu s pravilima rada odgovarajuće međunarodne/europske organizacije za normizaciju.

Način sudjelovanja u razvoju međunarodnih projekata ovisi o statusu HZN-a u odgovarajućem međunarodnom tehničkom tijelu u kojem se projekt razvija (aktivan član, promatrač).

HZN kao član CEN-a i CENELEC-a obavezan je pratiti razvoj svih europskih projekata i davati primjedbe odnosno glasovati o radnim dokumentima u svim fazama razvoja europskog projekta. U slučaju kad TO nije osnovan ili TO ne donese odluku o uključivanju europskoga projekta iz svoga područja u svoj program rada, TU prati razvoj europskog projekta i izvršava obveze nacionalnoga normiranih tijela u svim fazama razvoja.

Normizacijski projekt za prihvaćanje međunarodne norme u čijem razvoju HZN sudjeluje kao aktivan član, odnosno za prihvaćanje europske norme aktivira se na nacionalnoj razini u fazi javne rasprave (faza 40.20) ili glasovanja o konačnom nacrtu (faza 50.20), odnosno kad TO razmatra odgovarajući međunarodni/europski dokument radi utvrđivanja nacionalnog stajališta u fazi glasovanja.

U trenutku ponovnog aktiviranja hrvatskog normizacijskog projekta, TO predlaže način prihvaćanja međunarodne/europske norme na nacionalnoj razini pri čemu se vodi računa o utvrđenim rokovima za njezinu izradu, objavu odgovarajuće hrvatske norme i povlačenje oprečne hrvatske norme.

Pri prihvaćanju međunarodne/europske norme, HZN može odrediti kraće razdoblje javne rasprave, ali ne kraće od 30 dana.

5.1.3 Prihvaćanje međunarodne/europske norme uz prevođenje na hrvatski jezik

Pri prihvaćanju međunarodne/europske norme uz prevođenje na hrvatski jezik, HRN se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6).

Registrirani normizacijski projekt (faza 20.00, oznaka rpHRN) prolazi kroz sve faze razvoja do objave HRN-a.

Članovi radne skupine TO-a (TO/RS) ili posebne radne skupine (RS) izrađuju **radni nacrt hrvatske norme** (faza 20.20, oznaka nrHRN) prevođenjem teksta međunarodne/europske norme na hrvatski jezik.

Prijevod međunarodne/europske norme na hrvatski jezik može započeti najranije u fazi javne rasprave o nacrtu odgovarajuće norme. Ako se prevodi nacrt međunarodne/europske norme, TO je dužan pratiti razvoj te norme te prijevod nacrtu uskladiti s konačnim nacrtom norme odnosno objavljenom međunarodnom/europskom normom.

Pri izradi nrHRN-a članovi RS organiziraju svoj rad na njima najprikladniji način. Tekst nrHRN-a na hrvatskom jeziku mora biti tehnički istovjetan tekstu izvornika i mora biti izrađen i oblikovan u skladu s pravilima za izradu i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

O tekstu noHRN-a raspravljaju i usklađuju ga članovi TO-a. Rasprava o tekstu i usklađivanje hrvatskog teksta ne smije dovesti do razlika u tehničkom sadržaju u usporedbi s tekstom izvornika.

Konačni tekst noHRN-a upućuje se na lektoriranje (faza 30.70). Lektoriranje hrvatskog teksta ne smije dovesti do razlika u tehničkom sadržaju u usporedbi s tekstom izvornika. Lektorirani tekst razmatraju članovi TO-a i odobravaju ga za upućivanje u javnu raspravu (faza 30.99), a tajnik TO-a dodjeljuje mu status **nacrta hrvatske norme** (faza 40.00, oznaka nHRN).

Ako članovi TO-a u tijeku pripreme nHRN-a uoče pogreške u tekstu izvornika, o uočenoj pogrešci obavještavaju HZN, koji o tome obavještava organizaciju koja je izdala izvornik s prijedlogom ispravka ili bez njega. Organizacija koja je izdala izvornik može pokrenuti postupak izrade i objave ispravka norme.

Ako do trenutka upućivanja nHRN-a koji je nastao prevođenjem međunarodne/europske norme u javnu raspravu nije objavljen ispravak izvornika norme, u tekstu nacionalnog predgovora nHRN-a na odgovarajući se način o uočenoj pogrešci daje obavijest korisnicima tog nacrta.

Tekst nHRN-a uređuje se za javnu raspravu u skladu s pravilima za oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti, UPN 6.

Upućivanje nHRN-a u javnu raspravu svojim potpisom odobravaju predsjednik i tajnik TO-a te voditelj poslova normizacije. Svojim potpisom predsjednik TO-a formalno potvrđuje da je TO raspravljao o tekstu nHRN-a i složio se s tehničkim sadržajem te da tekst odražava dogovoreni sadržaj. Tajnik TO-a i voditelj poslova normizacije svojim potpisom formalno potvrđuju da je nHRN pripremljen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a.

Obavijest o **javnoj raspravi o nacrtu hrvatske norme** (faza 40.20, oznaka nHRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

O primjedbama u tijeku javne rasprave koje se odnose na pogreške uočene u tekstu izvornika HZN obavještava organizaciju koja je izdala izvornik s prijedlogom ispravka ili bez njega. Organizacija koja je izdala izvornik može pokrenuti postupak izrade i objave ispravka norme.

Ako do trenutka upućivanja HRN-a u objavu nije objavljen ispravak izvornika norme, u tekstu HRN-a na odgovarajući se način o uočenoj pogrešci daje obavijest korisnicima te norme.

Upućivanje HRN-a u objavu svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju voditelj poslova normizacije i ravnatelj HZN-a. Svojim potpisom voditelj poslova normizacije formalno potvrđuje da je tekst HRN-a izrađen i uređen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a. Ravnatelj svojim potpisom odobrava provedeni postupak i objavu HRN-a.

Obavijest o objavi **hrvatske norme** (faza 60.60, oznaka HRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRN-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

Odgovarajući TO preispituje HRN koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme uz prevođenje u skladu s planom redovitog preispitivanja izvornika odnosno u slučaju izvanrednog preispitivanja izvornika.

Po potrebi TO može donijeti samostalnu odluku o preispitivanju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme uz prevođenje.

TO može donijeti odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme uz prevođenje nakon povlačenja izvornika.

TO može donijeti samostalnu odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne ili norme normirnog tijela druge države, ali ne može donijeti samostalnu odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem europske norme.

Nakon povlačenja izvorne međunarodne/europske norme, TO može donijeti odluku o zadržavanju sadržaja te norme kao izvornog HRN-a (novi normizacijski projekt), ako on nije u suprotnosti s kojom drugom objavljenom međunarodnom/europskom normom.

5.1.4 Prihvaćanje međunarodne/europske norme u izvorniku

U trenutku aktiviranja registriranoga normizacijskog projekta za prihvaćanje međunarodne/europske norme u izvorniku i registracije međunarodnog/europskog dokumenta (nacrt, konačni nacrt ili objavljena norma) kao radnog dokumenta za raspravu u TO-u (faza 30.00, oznaka noHRN), TO prihvaća ciljni datum upućivanja prijedloga za prihvaćanje međunarodne/europske norme za javnu raspravu odnosno ciljni datum objave HRN-a kao rezultata projekta koji je utvrdila organizacija koja izrađuje normu odnosno određuje te datume.

U slučaju kad TO nije osnovan ili TO ne donese odluku o uključivanju europskoga projekta iz svoga područja u svoj program rada, TU prati razvoj europskog projekta i izvršava obveze u svim fazama razvoja.

O tekstu radnog dokumenta raspravljaju članovi TO-a koji moraju postići konsenzus o svim bitnim pitanjima uključujući i konsenzus o prijevodu naslova međunarodne/europske norme na hrvatski jezik. Ako konsenzus nije moguće postići, tada se noHRN prihvaća i upućuje u javnu raspravu ako je za njega glasovalo 71% članova TO-a koji su glasovali.

Obavijest o **javnoj raspravi o prijedlogu za prihvaćanje međunarodne/europske norme u izvorniku** (faza 40.20, oznaka nHRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Ako se u tijeku rasprave u TO-u odnosno tijekom javne rasprave utvrde pogreške u tekstu izvornika, o uočenim pogreškama HZN obavještava organizaciju koja je izdala izvornik s prijedlogom ispravka ili bez njega. Organizacija koja je izdala izvornik može pokrenuti postupak izrade i objave ispravka norme.

Ako do trenutka upućivanja HRN-a u objavu nije objavljen ispravak izvornika norme niti je on u pripremi, u tekstu HRN-a na odgovarajući se način o uočenoj pogrešci daje obavijest korisnicima te norme.

Objavu HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme u izvorniku svojim potpisom na odgovarajućem obrascu odobravaju predsjednik i tajnik TO-a, voditelj poslova normizacije i ravnatelj. Svojim potpisom predsjednik TO-a formalno potvrđuje da je TO raspravljao o izvorniku i postigao konsenzus o njegovu prihvaćanju. Tajnik TO-a i voditelj poslova normizacije svojim potpisom formalno potvrđuju da je nacrt HRN-a pripremljen u skladu s unutrašnjim pravilima HZN-a. Ravnatelj svojim potpisom odobrava provedeni postupak i objavu HRN-a.

Obavijest o objavi **hrvatske norme** (faza 60.60, oznaka HRN) objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRN-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

Odgovarajući TO preispituje HRN koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme u izvorniku u skladu s planom redovitog preispitivanja izvornika odnosno u slučaju izvanrednog preispitivanja izvornika.

Po potrebi TO može donijeti samostalnu odluku o preispitivanju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme u izvorniku.

Ako se u tijeku preispitivanja HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme utvrdi potreba za preinakom ili povlačenjem norme, HZN obavještava odgovarajuću organizaciju. Organizacija koja je izdala izvornik može pokrenuti postupak preispitivanja izvornika.

TO može donijeti odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne/europske norme u izvorniku nakon povlačenja izvornika.

TO može donijeti samostalnu odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem međunarodne ili druge strane norme, ali ne može donijeti samostalnu odluku o povlačenju HRN-a koji je nastao prihvaćanjem europske norme.

Nakon povlačenja izvorne međunarodne/europske norme koja je prihvaćena kao HRN u izvorniku, TO može donijeti odluku o zadržavanju sadržaja te norme kao izvornog HRN-a (novi normizacijski projekt), ako on nije u suprotnosti s kojom drugom objavljenom hrvatskom odnosno međunarodnom/europskom normom.

5.1.5 Prihvaćanje europskih norma u izvorniku po skraćenom postupku

U područjima normizacije u kojima, zbog nedovoljnog interesa pravnih osoba iz gospodarstva i tijela državne uprave, nisu osnovani odgovarajući TO-i, europske se norme po potrebi mogu prihvatiti kao hrvatske norme po skraćenom postupku u skladu s člankom 54. Statuta HZN-a.

Skraćeni postupak prihvaćanja provodi se samo u izuzetnim slučajevima i na detaljno obrazložen prijedlog.

Prijedlog za provedbu skraćenog postupka mogu dati tijela državne uprave te upravna i stručna tijela HZN-a.

Prijedlog za provedbu skraćenog postupka podnosi se HZN-u na odgovarajućem obrascu.

Prijedloge za provedbu skraćenog postupka razmatra TU i donosi odluku o prihvaćanju ili neprihvaćanju prijedloga.

Skraćeni postupak prihvaćanja europske norme provodi TU.

5.1.5.1 Obavijest o provedbi skraćenog postupka

Nakon prihvaćanja prijedloga o provedbi skraćenog postupka prihvaćanja europskih norma, TU objavljuje obavijest o područjima normizacije u kojima namjerava provesti skraćeni postupak u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Obavijest sadrži najmanje ove podatke:

- područje normizacije (prema UPN 5, Dodatak A)
- uže područje (naziv tehničkog odbora koji je priredio izvornik ili oznaka potpodručja)
- razlog provedbe skraćenog postupka
- ciljni datum objave javne rasprave o prijedlogu za prihvaćanje europskih norma i
- ciljni datum objave odgovarajućih HRN-a.

5.1.5.2 Skraćeni postupak prihvaćanja europske norme

Prijedlog za prihvaćanje europske norme po skraćenom postupku priprema TU uz angažiranje vanjskih stručnih suradnika ili samostalno.

Prijedlog za prihvaćanje europske norme po skraćenom postupku, izrađen na odgovarajućem obrascu, sadrži najmanje ove podatke:

- područje normizacije (prema UPN 5, Dodatak A)
- oznaku europske norme (slovnu i bročanu oznaku i godinu izdavanja)
- naslov europske norme na jeziku izvornika
- naslov europske norme na hrvatskom jeziku (može se izostaviti u posebno obrazloženom slučaju).

Prijedlogu za prihvaćanje europske norme po skraćenom postupku dodjeljuje se jedinstveni broj prijedloga normizacijskog projekta i on se registrira u programu rada HZN-a (faza 10.00, oznaka pHRN).

U provedbi normizacijskog projekta po skraćenom postupku, projekt ne prolazi kroz sve faze razvoja projekta za izradu, odobravanje i objavu hrvatske norme, ali se javna rasprava (faza 40.20) ne smije izostaviti i ona uvijek mora prethoditi prihvaćanju europske norme kao HRN-a. Javna rasprava o prijedlogu za prihvaćanje europske norme po skraćenom postupku ne smije trajati kraće od 30 dana.

5.1.6 Prihvaćanje amandmana

Ako je objava amandmana rezultat redovitog ili izvanrednog preispitivanja međunarodne/europske norme koja je prihvaćena kao HRN, amandman se prihvaća, odobrava i objavljuje prema postupku za prihvaćanje međunarodnih/europskih norma (točke 5.1.1 do 5.1.5).

Ako je potrebno, izvorni se hrvatski amandman na HRN koji je prihvaćena međunarodna norma prihvaća, odobrava i objavljuje prema postupku prihvaćanja izvornih HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6).

Ako je potrebno (samo u slučajevima nacionalnih elemenata ili jezičnih i uredničkih pitanja), izvorni se hrvatski amandman na HRN koji je prihvaćena europska norma prihvaća, odobrava i objavljuje prema postupku prihvaćanja izvornih HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6).

5.1.7 Objava ispravka

Ispravak HRN-a koji je prihvaćena međunarodna/europska norma objavljuje se nakon što organizacija koja je izdala međunarodnu/europsku normu uoči u njoj pogrešku i objavi ispravak te međunarodne/europske norme.

Za objavu ispravka uredničkih pogrešaka nije potreban prijedlog TO-a koji je međunarodnu/europsku normu predložio za prihvaćanje.

Za ispravke kojima se značajnije mijenja naslov ili tekst norme potreban je prijedlog TO-a koji je međunarodnu/europsku normu predložio za prihvaćanje.

Za objavu izvornoga hrvatskog ispravka na hrvatsku normu koja je prihvaćena međunarodna/europska norma na odgovarajući se način primjenjuje postupak iz točke 4.1.10.

5.2 Prihvaćanje drugih međunarodnih/europskih normativnih dokumenata

Međunarodni/europski normativni dokument može biti prihvaćen kao hrvatski normativni dokument

- iste vrste bez preinaka u izvorniku i/ili uz prijevod
- druge vrste bez preinaka u izvorniku i/ili uz prijevod
- iste vrste s preinakama uz prijevod
- druge vrste s preinakama uz prijevod.

Pri prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta iste vrste bez preinaka uz prijevod, na odgovarajući se način primjenjuje postupak izrade, odobravanja i objave te vrste hrvatskoga izvornog dokumenta.

Pri prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta iste vrste bez preinaka u izvorniku, na odgovarajući se način primjenjuje postupak prihvaćanja međunarodne/europske norme u izvorniku (kao HRN-a) uz odgovarajući postupak i razinu konsenzusa za izradu, odobravanje i objavu te vrste hrvatskoga normativnog dokumenta.

Iznimno, odgovarajući TO može, uz obrazloženje, predložiti prihvaćanje međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta druge vrste. TU razmatra prijedlog TO-a i donosi odluku o načinu prihvaćanja i vrsti normativnog dokumenta koja će se objaviti.

Pri prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta druge vrste bez preinaka uz prijevod, na odgovarajući se način primjenjuje postupak izrade, odobravanja i objave te vrste hrvatskoga izvornog normativnog dokumenta.

Pri prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta druge vrste bez preinaka u izvorniku, na odgovarajući se način primjenjuje postupak prihvaćanja međunarodne/europske norme u izvorniku (kao HRN-a) uz odgovarajući postupak i razinu konsenzusa za izradu, odobravanje i objavu te vrste hrvatskoga normativnog dokumenta.

Odgovarajući TO može predložiti prihvaćanje međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta s preinakama. TO predlaže i obrazlaže preinake izvornoga normativnog dokumenta.

TU razmatra prijedlog TO-a i donosi odluku o prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta s preinakama.

Pri prihvaćanju međunarodnoga/europskoga normativnog dokumenta kao hrvatskoga normativnog dokumenta iste ili druge vrste s preinakama uz prijevod, primjenjuje se postupak izrade, odobravanja i objave odgovarajuće vrste hrvatskoga izvornog normativnog dokumenta.

5.2.1 Prihvaćanje europskih prednorma

Kao pridruženi član/član europskih organizacija za normizaciju CEN i CENELEC, HZN ima pravo prihvaćanja europskih prednorma (ENV) tih organizacija kao hrvatskih normativnih dokumenata.

Europska prednorma može se privremeno prihvatiti kao hrvatska prednorma u izvorniku ili uz prevođenje kako bi se njezinom primjenom steklo potrebno iskustvo koje može biti osnova za izradu buduće norme.

Odgovarajući TO predlaže prihvaćanje europske prednorme kao hrvatske prednorme iz svog područja rada i način njezina prihvaćanja.

Pri prihvaćanju europske prednorme uz prevođenje na hrvatski jezik, hrvatska prednorma se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6) uz razinu konsenzusa za HRS (točka 4.2.2).

Europska prednorma prihvaća se u izvorniku kao hrvatska prednorma prema postupku prihvaćanja međunarodnih/europskih norma u izvorniku (točka 5.1.4) uz razinu konsenzusa za HRS (točka 4.2.2).

Za označivanje hrvatskih prednorma koje su nastale prihvaćanjem europskih prednorma primjenjuju se odredbe točke 4.2.3.1 iz UPN 2.

Obavijest o objavi hrvatske prednorme objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenoj hrvatskoj prednormi javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

5.2.2 Prihvaćanje europskih dokumenata za usklađivanje

Kao pridruženi član/član CENELEC-a, HZN ima pravo prihvaćanja dokumenata za usklađivanje (HD) koje je izdala ta organizacija kao hrvatskih normativnih dokumenata.

HD se može prihvatiti kao HRN u izvorniku ili uz prevođenje, odnosno u skladu s Unutrašnjim propisima CEN/CENELEC-a, 2. dio, može se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a objaviti obavijest o dostupnosti HD-a uz istovremeno povlačenje oprečnih HRN-a.

Pri prihvaćanju HD-a kao HRN-a uz prevođenje na hrvatski jezik, HRN se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRN-a (točke 4.1.3 do 4.1.6).

Pri prihvaćanju HD-a u izvorniku, HRN se prihvaća prema postupku prihvaćanja međunarodnih/europskih norma u izvorniku (točka 5.1.4).

Prijedlog za objavljivanje obavijesti o dostupnosti HD-a priprema odgovarajući TO iz svog područja rada.

TU razmatra prijedlog TO-a i donosi odluku o objavi obavijesti o dostupnosti HD-a.

U slučaju kad TO nije osnovan, TU donosi odluku o objavi obavijesti o dostupnosti HD-a.

Obavijest o objavi HRN-a kojim je prihvaćen HD odnosno obavijest o dostupnosti HD-a objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRN-u ili HD-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

5.2.3 Prihvaćanje međunarodnih/europskih tehničkih specifikacija

Kao član/pridruženi član međunarodnih (ISO i IEC) i europskih (CEN, CENELEC i ETSI) organizacija za normizaciju, HZN ima pravo prihvaćanja tehničkih specifikacija (TS) i javno dostupnih specifikacija (PAS) tih organizacija kao hrvatskih normativnih dokumenata.

Međunarodni/europski TS/PAS može se prihvatiti kao istovjetni HRS ili kao HRS s preinakama.

Odgovarajući TO donosi odluku o prihvaćanju međunarodnog/europskog TS/PAS-a kao HRS-a iz svog područja rada i o načinu njegova prihvaćanja.

U slučaju kad TO nije osnovan, TU donosi odluku o prihvaćanju međunarodnog/europskog TS/PAS-a kao HRS-a.

Pri prihvaćanju međunarodnog/europskog TS/PAS-a uz prevođenje na hrvatski jezik, HRS se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRS-a (točka 4.2.2).

Međunarodni/europski TS/PAS prihvaća se u izvorniku kao HRS prema postupku prihvaćanja međunarodnih/europskih norma u izvorniku (točka 5.1.4.) uz razinu konsenzusa za HRS (točka 4.2.2).

Obavijest o objavi HRS-a objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRS-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

5.2.4 Prihvaćanje međunarodnih/europskih tehničkih izvještaja

Kao član/pridruženi član međunarodnih (ISO i IEC) i europskih (CEN, CENELEC i ETSI) organizacija za normizaciju, HZN ima pravo prihvaćanja tehničkih izvještaja (TR) tih organizacija kao hrvatskih normativnih dokumenata.

Međunarodni/europski TR može se prihvatiti kao istovjetni HRI ili kao HRI s preinakama.

Odgovarajući TO donosi odluku o prihvaćanju i o načinu prihvaćanja međunarodnog/europskog TR-a kao hrvatskog dokumenta iz svog područja rada.

U slučaju kad TO nije osnovan, TU donosi odluku o prihvaćanju međunarodnog/europskog TR-a kao hrvatskog dokumenta.

Pri prihvaćanju međunarodnog/europskog TR-a uz prevođenje na hrvatski jezik, HRI se izrađuje, odobrava i objavljuje prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornog HRI-ja (točka 4.2.3).

Međunarodni/europski TR prihvaća se u izvorniku kao HRI prema postupku prihvaćanja međunarodnih/europskih norma u izvorniku (točka 5.1.4) uz razinu konsenzusa za HRI (točka 4.2.3).

Obavijest o objavi HRI-ja objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenom HRI-ju javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

5.2.5 Prihvaćanje međunarodnih/europskih uputa

Kao član/pridruženi član međunarodnih (ISO i IEC) i europskih (CEN, CENELEC i ETSI) organizacija za normizaciju, HZN ima pravo prihvaćanja uputa (EG, Guide) tih organizacija kao hrvatskih normativnih dokumenata.

Međunarodne/europske upute mogu se prihvatiti kao istovjetne HRU ili kao HRU s preinakama uz prevođenje, ili u izvorniku.

Odluku o prihvaćanju međunarodnih/europskih uputa kao HRU donosi TU.

Pri prihvaćanju međunarodnih/europskih uputa uz prevođenje na hrvatski jezik, HRU-i se izrađuju, odobravaju i objavljuju prema postupku izrade, odobravanja i objave izvornih HRU-a (točka 4.2.4).

Međunarodne/europske upute prihvaćaju se u izvorniku kao HRU prema postupku prihvaćanja međunarodnih/europskih norma u izvorniku (točka 5.1.4) uz razinu konsenzusa za HRU (točka 4.2.4).

Obavijest o objavi HRU-a objavljuje se u službenom glasilu HZN-a i/ili na internetskim stranicama HZN-a.

Podaci o objavljenim HRU-u javno su dostupni u Katalogu hrvatskih norma na internetskim stranicama HZN-a.

Dodatak A

Faze razvoja hrvatskih normativnih dokumenata

FAZE	PODFAZE							
					90 Odluka			
	00 Registracija	20 Početak glavnog postupka	60 Završetak glavnog postupka	70 Lektoriranje	92 Ponavljanje prethodne faze	93 Ponavljanje tekuće faze	98 Odustajanje	99 Prosjeđivanje
00 Faza prethodna	00.00 prijedlog za novi projekt primljen ipHRN	00.20 pokrenuto razmatranje prijedloga	00.60 zaključak o prijedlogu za novi projekt			00.93 prijedlog za novi projekt vraćen podnositelju na daljnju razradu	00.98 odustajanje od prijedloga	00.99 inicijalni prijedlog prihvaćen
10 Faza prijedloga	10.00 registracija prijedloga projekta pHRN	10.20 glasovanje o prijedlogu	10.60 zaključak o prijedlogu		10.92 prijedlog vraćen podnositelju prijedloga na daljnju razradu		10.98 odustajanje od prijedloga	10.99 prijedlog prihvaćen
20 Faza pripreme	20.00 registracija projekta (projekt upisan u program rada) rpHRN	20.20 rad na nrHRN	20.60 prikupljene primjedbe na nrHRN				20.98 odustajanje od projekta	20.99 nrHRN odobren za registraciju kao noHRN
30 Faza odbora	30.00 registracija nacrt odbora noHRN	30.20 rasprava o noHRN	30.60 prikupljene primjedbe na noHRN	30.70 lektoriranje	30.92 noHRN vraća se radnoj skupini		30.98 odustajanje od projekta	30.99 noHRN odobren za registraciju kao nHRN
40 Faza javne rasprave	40.00 registracija nacrt hrvatske norme nHRN	40.20 javna rasprava o nHRN	40.60 prikupljene primjedbe na nHRN		40.92 nHRN vraća se u TO ili PO	40.93 odluka o novoj javnoj raspravi	40.98 odustajanje od projekta	40.99 nHRN odobren za registraciju kao nkHRN
50 Faza odobravanja	50.00 registracija konačnog nacrt hrvatske norme nkHRN	50.20 javna rasprava o nkHRN	50.60 prikupljene primjedbe; potvrđen nkHRN		50.92 nkHRN vraća se u TO ili PO		50.98 odustajanje od projekta	50.99 nkHRN odobren za registraciju kao HRN
60 Faza objave	60.00 registracija hrvatske norme u tisku (HRN)		60.60 HRN dostupan					
90 Faza preispitivanja		90.20 periodično preispitivanje HRN	90.60 prikupljene primjedbe		90.92 revizija HRN	90.93 HRN potvrđena		90.99 prijedlog TO ili PO o povlačenju HRN
95 Faza povlačenja		95.20 glasovanje o povlačenju	95.60 prikupljene primjedbe		95.92 odluka o nepovlačenju			95.99 povlačenje HRN

Tumačenje kratica:

ipHRN - inicijalni prijedlog zaprimljen
pHRN - registracija prijedloga projekta za glasovanje
rpHRN - registracija prijedloga u programu rada
nrHRN - radni nacrt hrvatske norme

noHRN - nacrt odbora hrvatske norme
nHRN - nacrt hrvatske norme
nkHRN - konačni nacrt hrvatske norme
HRN - hrvatska norma

Bibliografija

- [1] Zakon o normizaciji (NN 163/2003)
- [2] Uredba o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (NN 154/2004; NN 44/2005)
- [3] Statut Hrvatskog zavoda za norme
- [4] ISO/IEC Guide 21-1:2005 *Regional or national adoption of International Standards and other International Deliverables – Part 1: Adoption of International Standards,*
- [5] ISO/IEC Guide 21-2:2005, *Regional or national adoption of International Standards and other International Deliverables – Part 2: Adoption of International Deliverables other than International Standards*
- [6] ISO/IEC Directives, (all parts)
- [7] CEN/CENELEC Internal regulations – Part 2, Common rules for standardization work, 2008
- [8] CEN/CENELEC Internal regulations – Part 3, Rules for the structure and drafting of European Standards (PNE-Rules), 2009
- [9] ETSI Directives, V25, 2009
- [10] ETSI Handbook
- [11] ETSI Memorandum of understanding
- [12] HRN EN 45020:2007, *Normizacija i srodne djelatnosti – Rječnik općih naziva* (ISO/IEC Guide 2:2004, EN 45020:2006)
- [13] ISO/IEC Upute 59:2000, *Kodeks dobre prakse za normizaciju*
- [14] UPN 1:2009, *Unutrašnja pravila za normizaciju – 1. dio: Normizacija općenito, ciljevi i osnovna načela*
- [15] UPN 2:2009, *Unutrašnja pravila za normizaciju – 2. dio: Vrste dokumenata i njihovo označivanje*
- [16] UPN 5:2009, *Unutrašnja pravila za normizaciju – 5. dio: Osnivanje i rad tehničkih odbora*
- [17] UPN 6:2009, *Unutrašnja pravila za normizaciju – 6. dio: Sastavljanje i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti.*

Povijest dokumenta

Izdanje br.	Datum objave:	Status
1	2008-10-06	Usvojeno elektroničkim glasovanjem Upravnoga vijeća
2	2009-07-23	Usvojeno elektroničkim glasovanjem Upravnoga vijeća
2		Drugo izdanje ispravljeno 2009-09-04